

กรมควบคุมโรค

กองควบคุมโรคและภัยสุขภาพในภาวะฉุกเฉิน

ร้อยละของจังหวัดที่เกิดโรคระบาด หลังเกิดสาธารณภัย

นายสัตวแพทย์พรพิทักษ์ พันธุ์หล้า

กรมควบคุมโรค

นิยาม

(1) **"สาธารณสุข"** หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย (พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550)

- กำหนดช่วงเวลา : ปี พ.ศ. 2568

(2) นิยาม "เกิดโรคระบาด"

- **"โรคระบาด"** หมายความว่า โรคติดต่อหรือโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรคแน่ชัด ซึ่งอาจแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง หรือมีภาวะของการเกิดโรคมากผิดปกติกว่าที่เคยเป็นมา (พ.ร.บ. โรคติดต่อ พ.ศ. 2558)
- **โรคใดบ้าง:** โรคไข้หวัดใหญ่, โรคอุจจาระร่วง, โรคไข้เลือดออก, โรคเลปโตสไปโรซิส,

(3) ระยะเวลาหลังเกิดภัย : ภายใน 30 วัน หลังจากการลดระดับสาธารณสุข

สูตรคำนวณตัวชี้วัด

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนจังหวัดที่เกิดโรคระบาดหลังสาธารณสุขภัย}}{\text{จำนวนจังหวัดที่เกิดสาธารณสุขภัยทั้งหมด}} \times 100$$

“สาธารณภัยที่เกิดขึ้นในปี 2568”

• สถานการณ์อุทกภัย

1. ภาคเหนือ (พายุวิภา)

- น่าน เชียงราย พะเยา แพร่ สุโขทัย รวม 5 จังหวัด ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด (**ปก.**)
- **ระยะเวลาการเกิดสถานการณ์** : 16 - 29 กรกฎาคม 68 (**ไม่มีการยกระดับ PHEOC ระดับกระทรวง**)

2. ภาคใต้

- สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส รวม 9 จังหวัด
- **ระยะเวลา Activated EOC** : 24 พฤศจิกายน - 15 ธันวาคม 68 (**PHEOC ระดับกระทรวง**)

• เหตุการณ์แผ่นดินไหว (สาธารณภัยระดับ 3)

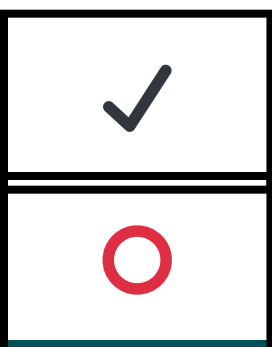
- กรุงเทพมหานคร (1)
- **ระยะเวลา Activated EOC** : วันที่ 28 มีนาคม - 30 มีนาคม 68 (**ปกช.**)

• สถานการณ์ชายแดนไทย - กัมพูชา (สาธารณภัยระดับ 2)

- จันทบุรี ตราด ปราชันบุรี สระแก้ว นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี รวม 9 จังหวัด
- **ระยะเวลา Activated EOC** : 8 ธันวาคม 2568 - 13 มกราคม 2569 (**PHEOC ระดับกระทรวง**)

เหตุการณ์แผ่นดินไหว (28 - 30 มี.ค. 68)

จังหวัด	โรคไข้หวัดใหญ่			โรคอุจจาระร่วง			โรคไข้เลือดออก			โรคเลปโตสไปโรสิส		
	ก่อน	ระหว่าง	หลัง	ก่อน	ระหว่าง	หลัง	ก่อน	ระหว่าง	หลัง	ก่อน	ระหว่าง	หลัง
กรุงเทพมหานคร	✓	✓	✓	○	○	✓	○	○	○	○	○	○
รวม	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-

เกิดการระบาด

ไม่เกิดการระบาด

สถานการณ์อุทกภัย ภาคเหนือ (16 - 29 ก.ค. 68)

จังหวัด	โรคไข้หวัดใหญ่			โรคอุจจาระร่วง			โรคไข้เลือดออก			โรคเลปโตสไปโรสิส		
	ก่อน	ระหว่าง	หลัง	ก่อน	ระหว่าง	หลัง	ก่อน	ระหว่าง	หลัง	ก่อน	ระหว่าง	หลัง
น่าน	✓	✓	○	✓	✓	✓	○	○	○	✓	○	○
เชียงราย	○	○	✓	○	○	○	○	○	○	○	○	○
พะเยา	✓	○	○	○	○	○	○	○	○	✓	✓	○
แพร่	○	○	○	✓	✓	✓	○	○	○	✓	○	✓
สุโขทัย	○	✓	✓	○	○	○	○	○	○	○	○	○
รวม	2	2	2	2	2	2	-	-	-	3	1	1

สถานการณ์อุทกภัย ภาคใต้ (24 พ.ย - 15 ธ.ค. 68)

จังหวัด	โรคไข้หวัดใหญ่			โรคอุจจาระร่วง			โรคไข้เลือดออก			โรคเลปโตสไปโรสิส		
	ก่อน	ระหว่าง	หลัง	ก่อน	ระหว่าง	หลัง	ก่อน	ระหว่าง	หลัง	ก่อน	ระหว่าง	หลัง
สุราษฎร์ธานี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	○	○	○	○	✓	○
นครศรีธรรมราช	✓	✓	✓	✓	✓	✓	○	○	○	✓	✓	○
ตรัง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	○	○	○	○	○	○
พัทลุง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	○	○	○	✓	✓	○
สตูล	✓	✓	✓	✓	✓	○	✓	✓	○	○	✓	✓
สงขลา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	○	○	○	○	✓	✓
ปัตตานี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	○	○	○	✓	✓	✓
ยะลา	✓	✓	✓	○	○	✓	○	○	○	✓	✓	✓
นราธิวาส	✓	✓	✓	✓	✓	✓	○	○	○	○	✓	○
รวม	9	9	9	8	8	8	1	1	0	4	8	4

สถานการณ์ชายแดนไทย-กัมพูชา (8 ธ.ค. 68 - 13 ม.ค. 69)

จังหวัด	โรคไข้หวัดใหญ่			โรคอุจจาระร่วง			โรคไข้เลือดออก			โรคเลปโตสไปโรสิส		
	ก่อน	ระหว่าง	หลัง	ก่อน	ระหว่าง	หลัง	ก่อน	ระหว่าง	หลัง	ก่อน	ระหว่าง	หลัง
จันทบุรี	✓	✓	-	○	✓	-	○	○	-	○	○	-
ตราด	✓	✓	-	○	○	-	○	○	-	○	○	-
ปราจีนบุรี	✓	✓	-	✓	✓	-	○	○	-	○	○	-
สระแก้ว	✓	✓	-	✓	○	-	✓	○	-	○	○	-
นครราชสีมา	✓	✓	-	○	✓	-	○	○	-	○	○	-
บุรีรัมย์	✓	✓	-	○	○	-	○	○	-	○	○	-
สุรินทร์	✓	✓	-	✓	✓	-	○	○	-	✓	✓	-
ศรีสะเกษ	✓	✓	-	○	○	-	○	○	-	○	○	-
อุบลราชธานี	✓	✓	-	✓	✓	-	○	○	-	○	○	-
รวม	9	9	-	4	5	-	1	0	-	1	1	-

กรมควบคุมโรค
กองควบคุมโรคและภัยสุขภาพในภาวะฉุกเฉิน

สรุปสถานการณ์การเกิดโรคระบาดหลังเกิดสาธารณภัย

รายชื่อโรค	อุทกภัย		แผ่นดินไหว 28 - 30 มี.ค. 68	ชายแดนไทย-กัมพูชา 8 ธ.ค. 68 - 13 ม.ค. 69
	ภาคเหนือ 16 - 29 ก.ค. 68	ภาคใต้ 24 พ.ย - 15 ธ.ค. 68		
โรคไข้หวัดใหญ่	ร้อยละ 40	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ไม่ได้นำมาคำนวณ เนื่องจากระยะเวลาในการ คำนวณการระบาดใช้ปี พ.ศ. 2568 แต่เหตุการณ์นี้สิ้นสุดปี พ.ศ. 2569
โรคอุจจาระร่วง	ร้อยละ 40	ร้อยละ 88.89	ร้อยละ 100	
โรคไข้เลือดออก	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	
โรคเลปโตสไปโรสิส	ร้อยละ 20	ร้อยละ 44.44	ไม่มี	

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนจังหวัดที่เกิดโรคระบาดหลังสาธารณภัย}}{\text{จำนวนจังหวัดที่เกิดสาธารณภัยทั้งหมด}} \times 100$$

ข้อสรุป

- หลังออกกักกัน ภาคเหนือและภาคใต้ เป็นปัจจัยส่งเสริมให้พบการระบาดของไข้หวัดใหญ่และอุจจาระร่วงสูง (สูงถึง 100%)
- เลปโตสไปโรสิสพบในบางพื้นที่ (เช่น พื้นที่น้ำท่วม ภาคเหนือ 20% และภาคใต้ 44.44%)
- ไข้เลือดออกไม่พบการระบาดชัดเจน
- ข้อมูลแสดงลักษณะ **“พุ่งขึ้นหลังภัย”** หลายจังหวัด

ข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณา

- กำหนด **“มาตรการเฝ้าระวัง 30 วันหลังสาธารณภัย”** เป็นแนวปฏิบัติระดับประเทศ
- บูรณาการแผน ปก. + สาธารณสุข + ท้องถิ่น โดยกำหนดบทบาทชัดเจนในช่วง **“ฟื้นฟูหลังภัย”**
มีแผนเฝ้าระวังโรคในแผนฟื้นฟูจังหวัด
- พิจารณากำหนดเกณฑ์ในการประกาศเป็นสาธารณภัย (ให้ตรงกันระหว่าง สธ.-ปก.)

กรมควบคุมโรค

กองควบคุมโรคและภัยสุขภาพในภาวะฉุกเฉิน

ขอบคุณครับ